

Persbericht
Januari 2018

Dreaming Awake

Van 10 maart tot en met 3 juni 2018 in Marres, Maastricht

Credits: Luiz Zerbini, *Eu Paisagem*, 1998;
Photo: Luiza Mello, Southern Brazil, 2017;
Daniel Steegmann Mangrané, *Phantom*, 2017

Klam, vochtig, kleverig, oorverdovend en ademstokkend is het oerwoud de meest invasieve vorm waarin een landschap zich aan ons opdringt. Als je erin verkeert kun je er niet aan ontsnappen. *Dreaming Awake* is erop gericht die ervaring over te brengen. De tentoonstelling presenteert een in lagen afgepelde versie van een tropisch regenwoud in het Amazonegebied. Het is een tentoonstelling over de tast, waarbij de nadruk ligt op de aanraking van de mens door zijn omgeving. De druk van de omgeving is daarbij zo krachtig en hypnotisch dat het bezoekers in een droomstaat brengt.

Het immersieve project is ontwikkeld door de Braziliaanse curator Luiza Mello en directeur van Marres Valentijn Byvanck in samenwerking met de kunstenaars Dominique Gonzalez-Foerster, Daniel Steegmann Mangrané en Luiz Zerbini. *Dreaming Awake* is de derde in een reeks van immersieve tentoonstellingen in Marres. Vorige projecten in deze serie waren *Levi van Veluw: The Relativity of Matter* (2015-16) en *The Painted Bird: Dreams and Nightmares of Europe* (2017).

Jungle als droomwereld

Het is lastig om over de jungle te praten zonder exotische of ecologische clichés te

gebruiken. De jungle wordt gezien als weelderig, overvloedig, veerkrachtig, rijk aan schatten, de bron van het leven, een domein van rituelen, en het hart der duisternis. De jungle is ook een van de laatste overblijfselen van ongetemde natuur, wreed maar kwetsbaar, en bedreigd door onophoudend menselijke interventie. Ons vocabulaire voor de jungle bewijst zijn aantrekkingskracht op onze verbeelding. Dit is al eeuwen zo. De tegenstellingen tussen getemd en ongetemd, tussen mens en natuur, tussen opbrengst en inspiratie voeden ons verlangen naar ontdekkingen. De jungle is datgene waar dromen van gemaakt zijn.

Ook voor bewoners van het Amazonegebied is de jungle een droomwereld, zo blijkt uit hun beschrijvingen. Niet in de Westerse optiek van de droom als het omgekeerde van de realiteit, maar als een droom die in het verlengde ligt van de werkelijkheid, die onderdeel of zelfs een verhevigde versie van die werkelijkheid is. De droom, soms opgewekt door het kauwen of drinken van hallucinogene planten, legt een diepere werkelijkheid bloot van een natuurwereld die op onnavolgbare wijze ons innerlijk leven stuurt. De jungle is een plaats waarin de mens wordt opgenomen, waarmee hij één wordt en waarin hij verdwijnt.

De mythe van het wilde woud en de paradijselijke tuin

De tentoonstelling *Dreaming Awake* stimuleert bezoekers om de diepere lagen van de natuur te beleven tijdens een reis die hun zintuigen opent, een ervaring waarin innerlijk gevoel en externe prikkels samenvloeien. Ze worden ondergedompeld in de mythes van het wilde woud en de paradijselijke tuin: mythes die zowel het verlangen om in te grijpen en het verlangen in de natuur op te gaan weerspiegelen. De kunstenaars Dominique Gonzalez-Foerster, Daniel Steegmann Mangrané en Luiz Zerbini presenteren perspectieven op het tropisch regenwoud in meerdere lagen, die elkaar geleidelijk overlappen terwijl bezoekers zich door de tentoonstellingsruimte bewegen.

Het tentoonstellingsparcours is gebaseerd op de natuurlijke slaapcyclus. Deze begint met ontspanning, gevolgd door diepe slaap en eindigend met een staat van ongestructureerde hersenactiviteit waarin intense dromen voorkomen. Als bezoekers Marres betreden en de stad achter zich laten komen ze op een pad dat eerst door een installatie van planten en bomen in een kas leidt. De tweede laag omhult en doordringt de bezoeker met het geluid van tropische regen. In de derde laag openbaart het regenwoud zich, soms kleurrijk, andere keren in sober zwart-wit. Echte en virtuele beelden vullen elkaar aan en voegen nieuwe perspectieven toe aan dit verhaal.

Natureza espiritual da realidade | Luiz Zerbini

Luiz Zerbini schildert met zijn ultragevoelige perceptie van de wereld. Hij bracht een deel van zijn leven aan zee door, en een ander tussen stedelijke en tropische landschappen in de Botanische Tuin van Rio de Janeiro, op het snijvlak van natuur en cultuur. Zerbini's fascinatie voor planten, stenen en dieren, maar ook voor het *metallic* kleurenpalet van de stad, voor ervaringen, fantasieën en droombeelden, straalt uit in zijn werk. Wie voor een van zijn schilderijen staat betreedt een wereld die zowel herkenbaar als onwaarschijnlijk is. Enkele

jaren terug begon Zerbini zijn werkproces zichtbaar te maken. Hij creëerde tafels met materialen die hij op zijn wandelingen en reizen verzamelt en in zijn schilderijen verwerkt: zand, bamboe, vlinders, bladeren, koralen, bakstenen etc.

In de tentoonstelling *Dreaming Awake* gaat hij nog verder. Hij biedt een allesomvattende ervaring waarin de bezoeker de dichtheid van de natuur fysiek beleeft. De begane grond van Marres wordt getransformeerd tot een woudtuin van planten die Zerbini heeft geschilderd of nog wil schilderen, soorten die stuk voor stuk zijn uitgekozen om onderdeel te worden van een kleurrijke structuur die weer naar andere kunstwerken verwijst. *Natureza espiritual da realidade* [Spirituele natuur van de realiteit] is een levend quasi-schilderij dat ons vochtigheid, de geur van natte aarde, rottende bladeren en een veelheid aan kleuren en vormen voorschotelt, zorgvuldig in de ruimte geplaatst door de kunstenaar.

Promenade 2 | Dominique Gonzalez-Foerster

Als de bezoeker de trappen opgaat ontvouwen zich nieuwe lagen van deze beboste droomwereld. In *Promenade 2*, hier gepresenteerd in een speciaal voor Marres ontwikkelde versie, nodigt de Franse kunstenaar Dominique Gonzalez-Foerster ons uit om de buitenwereld te vergeten en het geluid van een tropische regenstorm te ervaren. De ruimte is leeg om de aandacht van bezoekers volledig op te laten gaan in de sonische omgeving en hen aan te moedigen zich te laten meeslepen door de prikkels die de storm teweegbrengt. *Promenade 2* is een soundtrack die visioenen, herinneringen en dromen stimuleert.

Phantom & Spiral Forest | Daniel Steegmann Mangrané

De Catalaanse kunstenaar Daniel Steegmann Mangrané is geïnteresseerd in de relaties tussen organische en geometrische vormen, natuur en cultuur. In de derde laag van de tentoonstelling presenteert hij twee werken die geproduceerd werden in het tropisch regenwoud in het zuidwesten van Brazilië: het Atlantisch Woud, een van de snelst verdwijnende ecosystemen ter wereld. De film *Spiral Forest* werd geschoten met een speciaal gemaakt Cardanisch ophangstelsel (een gyroscoop-achtige constructie waarmee een object 360 graden kan roteren in stabiele positie) dat wordt geactiveerd door de motor van een 16mm-camera. Als de camera wordt aangezet en begint te filmen roteert dit systeem zijn drie assen, wat richting geeft aan het filmproces terwijl onderling samenhangende bewegingen plaatsvinden. Het lichaam van de toeschouwer wordt rondgedraaid in de eindeloze spiraal van *Spiral Forest*, en in de stroom van het beeld in beweging geprojecteerd.

Het tweede werk, *Phantom*, is een virtual reality-omgeving waarin bezoekers met behulp van een Oculus Rift een woud, in zwart-wit ingescand, betreden en verkennen. Door het opzetten van een apparaat, een vrij simpele handeling, verdwijnt het lichaam en wordt het getransporteerd naar diep in een regenwoud. Naar beneden kijkend ziet men niet de eigen

voeten, maar de bosbodem met wortels en bladeren. Opzij tekenen zich de relaties tussen de bomen en de veelheid aan plant- en diersoorten in het Atlantisch Woud af. Dankzij technologie beweegt het onzichtbare lichaam door deze vrijwel perfecte representatie van de werkelijkheid, en voelt men de fysieke wereld wegvallen.

Dreaming Awake presenteert de natuur als een katalysator van herinnering en verbeelding. De door de kunstenaars ontworpen lagen van de jungle veroorzaken prikkels die zich vrij bewegen tussen de innerlijke en externe werelden van de bezoekers. Aan het eind van hun pad komen ze terug bij het begin van hun reis, het onwerkelijke woud van dromenschepper Luiz Zerbini. Deze terugkeer herinnert aan de cyclische aard van de natuur, die in constante flux verkeert. De mens heeft de jungle veranderd, vernield, gesymboliseerd en verbeeld. Door dit alles heen blijft de jungle een bron van dromen, waaronder ook de dromen die we beleven wanneer we wakker zijn.

Marres, Huis voor Hedendaagse Cultuur ontvangt structurele steun van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de Provincie Limburg en de Gemeente Maastricht.

Dreaming Awake wordt mede mogelijk gemaakt door het BankGiro Loterij Fonds, het VSBfonds en het Mondriaan fonds.

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

provincie limburg

Gemeente Maastricht

BankGiro Loterij FONDS

VSBfonds,
iedereen doet mee

